

SalMar Farming AS

Vår dato: 13.06.2018
Vår ref.: 2018/4826

og

Deres dato: 22.05.2018
Deres ref.: 201800618-16

Trøndelag fylkeskommune

Hallarøy V – Avslag på søknad om utviding til 5 460 tonn på akvakulturlokaliteten - SalMar Farming AS - Frøya kommune

Fylkesmannen avslår søknaden om utviding av akvakulturlokaliteten Hallarøy V i Froan fra en maksimalt tillatt biomasse på 2 340 tonn til 5 460 tonn. Avslaget er begrunnet i at det eksisterende anlegget allerede i dag viser tegn til overbelastning av resipienten rundt anlegget. Dette vil kunne gi negativ påvirkning på det nasjonalt- og internasjonalt viktige naturmangfoldet vi har forpliktelser til å ivareta i dette området.

Vi viser til søknad fra SalMar Farming AS, oversendt fra Trøndelag fylkeskommune datert 22.05.2018.

Saksframstilling

Fylkesmannen ga 27.06.2013 SalMar Farming AS tillatelse etter forurensningsloven på lokaliteten Hallarøy V. Tillatelsen ble gitt for en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse (MTB) på 2 340 tonn på endret plassering for Hallarøy V.

Sør-Trøndelag fylkeskommune ga 19.07.2013 SalMar Farming AS en midlertidig tillatelse for en lokalitetsbiomasse på 2 340 tonn fram til grenseendring av Froan landskapsvernområde med dyrelivsfredning er slutført. Nye grenser for Froan landskapsvernområde med dyrelivsfredning ble fastsatt 01.09.2017.

SalMar Farming AS søker nå om tillatelse til å utvide lokaliteten Hallarøy V i Froan fra en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse (MTB) på 2 340 til 5 460 tonn. Søknaden gjelder også utviding av produksjonsarealet på lokaliteten.

Avslag på søknad om tillatelse etter forurensningsloven

Fylkesmannen avslår søknaden om utviding av produksjonen ved lokaliteten Hallarøy V i Frøya kommune, med hjemmel i forurensningsloven § 7.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
May Brit Myrholt Gorseth
Telefon:
+47 73199219

Eksisterende drift av lokaliteten Hallarøy V har allerede ført til dårlig tilstand i overgangssonen rundt anlegget. Sammenligning av bynndyrsanalyser fra 2013, 2016 og 2017 viser en nedgang i antall arter og en økning i antall individer ved de fleste undersøkte stasjonene. Rapporten fra C-undersøkelsen viser også til omfattende endringer i bunndyrssamfunnene fra tidligere år.

Fylkesmannen aksepterer som regel at det er litt dårligere forhold rett under anleggene og delvis i nærsjonen til anleggene, men har lavere toleranse for negative effekter utover i resipienten. I dette tilfellet befinner overgangsstasjonene seg innenfor Froan landskapsvernområde med dyrelivsfredning og Ramsar-området.

Fylkesmannen kan ikke akseptere at oppdrettsvirksomheten forringer resipienten innenfor verneområdene og Ramsar-området på en måte som gir tilstand IV, «dårlig tilstand», og fører til omfattende endringer i bunndyrssamfunnene over tid.

Fylkesmannen konkluderer med at det allerede i dag ser ut til at det er behov for endringer i driften ved anlegget, og at det av hensyn til det nasjonalt- og internasjonalt viktige naturmangfoldet ikke er forsvarlig å gi noen tillatelse til økt produksjon ut fra de foreliggende resultatene.

Lovgrunnlag for Fylkesmannens behandling

Forurensningsloven

Fylkesmannen kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning med hjemmel i forurensningsloven § 11. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse kan gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vanndirektivet

Søknader om utslippstillatelse må i tillegg vurderes etter vannforskriften § 4 (miljømål) som gir visse rammer for Fylkesmannens skjønnsutøvelse i forurensningssaker. Vannforskriftens bestemmelser betyr blant annet at Fylkesmannen i utgangspunktet bare kan gi utslippstillatelse dersom miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten ikke forringes.

Naturmangfoldloven

I alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal rettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn for beslutningen. Det påligger derfor Fylkesmannen å vurdere betydningen av de enkelte rettsprinsippene i naturmangfoldloven i sammenheng med vår behandling av søknader om utslippstillatelser til akvakulturvirksomhet. Vurderingene er begrenset til de påvirkninger som er relatert til forurensningslovens virkeområde. De aktuelle rettsprinsippene omfatter; *kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver* og til sist prinsippet om *bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*.

Planavklaring, kommunal behandling og merknader

I følge kommunens saksframlegg ligger arealet som anlegget Hallarøy V beslaglegger i det området som er tatt ut av verneforskriften for Froan landskapsvernområde med dyrelivsfredning.

Området rundt Hallarøy V er avsatt til FFNAF – flerbruksområde i sjø. Innenfor disse områdene gis det adgang til etablering av akvakultur hvis sektormyndighetene gir sin tillatelse.

Store deler av fortøyningsystemet til nytt anlegg vil imidlertid bli liggende innenfor landskapsvernområdet.

Søknaden ble lagt ut på offentlig høring i perioden 12.02.2018-03.04.2018. Det har i den forbindelse kommet en merknad til søknaden fra Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag. Frøya-Hitra fiskarlag har ingen merknader til søknaden.

Naturvernforbundet har følgende hovedmerknader:

- *Går imot en utvidelse av oppdrettslokaliteten Hallarøy og Sørøyflesa*
- *Froan er et svært viktig område for både sjøfugler og pattedyr, med bestander som allerede er under press*
- *Området er Ramsar-område med internasjonalt viktige verneverdier.*
 - *Norge er forpliktet til å sikre at våtmarksområdene bevares*
 - *Forpliktelsen til å unngå forurensning gjelder ikke bare forurensningskilder innenfor verneområdet – omfattende oppdrettsvirksomhet med forurensning på grensen til verneområdet strider med konvensjonen*
 - *Ramsar-anbefalingene har særlig pekt på faren ved bruk av biocider i sårbare og internasjonalt viktige våtmarksområder*
 - *Bruk av avlusningsmidler og andre kjemikalier i området er ødeleggende for verneverdiene*
- *Området er en viktig passasje for villaks*
 - *At trafikklyssystemet ikke tillater økning i dette området viser at lakselus er et betydelig problem i regionen*
- *Det er allerede påvist forurensningsskader på områdene rundt de eksisterende anleggene*
- *Det er uforsvarlig med en økning på 133 %*
- *Forundersøkelser konkluderer med «på bakgrunn av foreliggende data er med andre ord ikke systemets bæreevne fullstendig forstått»*
- *Ikke påvist tilstrekkelig behov for oppdrettsaktiviteten*
- *Endringene i forskrift 01.09.2017 er ikke slutført – området ligger dermed i naturreservatet med dyrelivsfredning*
- *Froan er landets viktigste yngleområde for havert og et viktig kasteområde også for steinkobbe.*
 - *Behovet for vern er på ingen måte redusert i perioden etter fredningsvedtaket*
 - *Nye tall fra området viser at flere av de viktigste artene har hatt betydelig reduksjon – svært sårbare for ytre påvirkning og forstyrrelser*
- *Det er helt sentralt å bevare hekkeområdene for sjøfugl*

- *Froan er det viktigste hekkeområdet for toppskarv sør for Lofoten, det viktigste hekkeområdet i Sør-Norge for teist og storskarv, og området er i tillegg viktig for ærfugl, havørn og grågås.*
- *Fuglene er sårbare for forstyrrelser – registrert nedgang i bestandene*
- *SalMar viser til at den totale biomassen til selskapet ikke økes, men at det foretas en relokalisering til Froan fra andre anleggsområder – sett hen til det svært spesielle området Froan representerer er det uforsvarlig med en slik relokalisering av driften*
- *Søknaden om utviding av biomassen på de to anleggene må sees i sammenheng – den samlede belastningen i verneområdet blir uforsvarlig stor.*
- *Det er planlagt omfattende fortøyninger innenfor grensen til naturreservatet – ikke hjemmel til unntak fra forskriften til dette, eller grunnlag for dispensasjon.*
- *Forurensning*
 - *Det ble registrert både fekalier og beggiatoa i B-undersøkelsen*
 - *Tilstanden «dårlig» var dominerende på B-undersøkelsen fra den eldre lokalitetsplasseringen*
 - *B-undersøkelsen er tatt på det tidspunktet hvor fôrforbruket har vært på det laveste – prøvene ikke representative*
 - *C-undersøkelsene har vist en forverring av bunntilstanden*
 - *Overgangssonen ligger i området som fortsatt er naturreservat med dyrelivsfredning – utvidelsen vil derfor påvirke dyre—og planteliv også i reservatet*
 - *Rapportene viser at dagens anlegg har forårsaket skade i området*
- *Er bekymret for utslipp av mikroplast fra bl.a. fôringsrør*
- *Å godta en ytterligere utvidelse av oppdrettsvirksomheten vil klart være i strid med føre-var-prinsippet – det er faktisk påvist skade fra dagens anlegg*

Søknaden ble behandlet av Hovedutvalg for forvaltning i Frøya kommune 08.05.2018. Frøya kommune anbefaler at SalMar Farming AS får tillatelse til å utvide lokaliteten Hallarøy som omsøkt.

Frøya kommune ba videre om at uttalelsen fra Naturvernforbundet vurderes i den videre behandlingen hos sektormyndighetene, spesielt i forbindelse med behandling etter naturmangfoldloven og ved om det skal bli gitt utslippstillatelse.

Tiltakets miljøpåvirkning

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved utslipp til vann, støy, lys, lukt og ved at det blir generert farlig avfall. De utslippene til vann som et anlegg har må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet.

Dersom strømforholdene og eventuelt topografiske forhold gjør at organiske avfallsstoffer i form av fôrspill og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette, dersom tilførselen er tilstrekkelig høy, medføre at nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stopper opp.

Akkumulasjon av store mengder organiske avfallsstoffer kan medføre blant annet lokal utryddelse og/ending av bunndyrfaunaen.

Informasjon om lokaliteten

Oppdrettslokaliteten Hallarøy V ligger, ifølge søknaden med vedlegg, i Froan ved Frohavet nord i Frøya kommune. Anlegget ligger «mellom» Sauøya, store Hallarøy og ytre Nuverøya. Dybden under anlegget skråer fra nord mot sør i en ujevn «linje» fra omtrent 30 til 60 meters dyp. Området sør for anlegget har et litt dypere område på 72 meter, mens det dypere området skråer nord-østover fra anleggs plasseringen.

Lokaliteten har 6 merder, hvorav alle merdene var i bruk for H-15-generasjonen. Merdene har en omkrets på 157 meter.

Strømundersøkelser

Måling av strøm- og vannutskiftningsforholdene på 5, 38 og 52 meters dyp ble foretatt i perioden 05.03.2013-06.03.2013. På 5 meters dyp ble det brukt en strømmåler av typen rotormåler (SD 6000), mens det på 38 og 52 meters dyp ble brukt en profilerende dopplermåler (400 kHz). Strømmålingene på 15 meters dyp ble foretatt i perioden 12.04.2013-10.05.2013 med en strømmåler av typen SD 6000.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 5 meters dyp ble beregnet til 10,3 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 47,8 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, ble beregnet til 16,1 %. Neuman parameter lå på 0,822 med hovedstrøm mot sør.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 15 meters dyp ble beregnet til 6,4 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 50,4 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, lå på 47,4 %. Neuman parameter lå på 0,916 med en ensrettet vannstrøm mot sør.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 38 meters dyp ble beregnet til 12,8 cm/sek med maksimal strømhastighet på 43,3 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, lå på 1,6 %. Neuman parameter lå på 0,667 med hovedstrøm mot sør-sørøst.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 52 meters dyp ble beregnet til 12,8 cm/sek med maksimal strømhastighet på 43,3 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, lå på 0,7 %. Neuman parameter lå på 0,606 med en hovedstrøm mot sør-sørøst.

Resultat fra B-undersøkelser

Det ble tatt B-undersøkelse på lokaliteten 09.03.2017 med rapportdato 20.03.2017 (rapport nr. B-M-17036, Åkerblå AS). I følge rapporten ble undersøkelsen tatt på maks biomasse. Biomassen ved undersøkelsestidspunktet var på 2 065 tonn med en utføret mengde fôr på 4 607 tonn.

I følge rapporten ligger Hallarøy i Froan som er en øygruppe nordøst for Frøya. Området er karakteristisk maritimt, med relativt grunne bunnområder og gode strømforhold mellom lyer, holmer og skjær. Anlegget ligger i Vestervågen, som har et dybdeområde med maksdyp på 100 meter, og en renne i nord ut til dypere havområder.

Lokaliteten har en ramme på 6 merder, hvor alle har vært i bruk under produksjonen. Merdene har en omkrets på 157 meter og det ble tatt 2 prøvepunkter ved hver merd.

Det ble tatt 21 grabbskudd på 12 stasjoner. Sedimentet bestod for det meste av skjellsand og sand.

Det ble registrert infauna ved 7 stasjoner, hvor individmengden varierte mellom 1 og 50 individer. Den forurensningsindikerende arten *Capitella capitata* virket å dominere artsbildet på lokaliteten, mens det ved en stasjon også ble registrert *Phyllodoce mucosa*. Mengden infauna var nok høy med tanke på sedimenttypen.

Mykere sediment ble registrert ved to stasjoner. På en av stasjonene ble det registrert *Beggiatoa* (bakteriebelegg), og på to stasjoner ble det registrert fekalier.

Ved 7 av 12 stasjoner var det ikke nok sediment til å utføre kjemiske analyser, noe som antakeligvis gir en bedre indeksverdi enn hva ville vært tilfelle om flere grabbskudd hadde inneholdt mineralsk sediment.

Samtlige stasjoner ble imidlertid vurdert til tilstandsklasse 1. Lokaliteten som helhet fikk tilstand 1, «meget god».

Det er også lagt ved oversikt over tilstanden ved B-undersøkelser i 2012 og 2015. Disse viser at lokaliteten har blitt klassifisert i tilstand 1 alle tre årene.

Lokaliteten lå tidligere ca. 400 meter sørvest for nåværende anleggsplassering. B-undersøkelsene i denne perioden ga tilstand 2 og 3, der sistnevnte dominerte. Disse resultatene indikerer at akkumulering i området forekommer, men at nåværende plassering av anlegget gir mindre akkumulering på bunnen.

Resultat fra C-undersøkelsen

Det ble foretatt en C-undersøkelse ved lokaliteten 02.03.2017 med rapportdato 29.06.2017 (rapport nr. MCR-M-17076-Hallarøy V, Åkerblå AS).

Det ble satt ut fisk på lokaliteten i september 2015. Ved tidspunktet for undersøkelsen var biomassen omtrent 2 000 tonn. Totalt fôrforbruk på lokaliteten siden utsett var ved samme tid omtrent 4 607 tonn.

De fem stasjonene som ble opprettet ved forrige C-undersøkelse (2016) ble bevart i rapporten fra 2017.

- Stasjon HAL-1 (C1) ble plassert inn mot anleggets sørvendte ramme, som ligger i det dypeste området i anleggssonen.
- HAL-4 (C1b) ble plassert i samme dybdeområde på motsatt side.
- HAL-3 (C2) ble plassert 650 meter nordøst for anlegget
- HAL-2 (C3) ble plassert sør for anleggssonen i et dybdeområde, ca. 200 meter fra anlegget.
- HAL-5 (C4) ble lagt i anleggssonen, ca. 150 meter nord for anlegget.
- En referansestasjon ble lagt 2 nautiske mil sørvest for anleggsplasseringen.

Resultatene fra de ulike prøvestasjonene vurderes separat og med ulike metoder og miljøkrav.

- Faunaprøver fra stasjonene nærmest anlegget, betegnes C1, og skal ligge 25-30 meter fra merdkant. Stasjoner med betegnelse C1 vurderes ut fra Norsk Standard NS 9410, punkt 8.6.2. Tilstanden vurderes da på grunnlag av artsantallet og artssammensetningen.
- Påvirkning av stasjonene ved ytterkant av overgangssonen (C2) og stasjonene inne i overgangssonen (C3, C4 osv.) klassifiseres ved bruk av indekser for bløtbunnsfauna i veileder 02:2013 *Klassifisering av miljøtilstand i vann* (www.vannportalen.no)

Bunndyrsanalyser

HAL-1 (C1):

Det ble registrert 10 122 individer fordelt på 25 arter på denne stasjonen. Antall individer var, ifølge rapporten, langt over det som regnes som normalt. Flerbørstemarkene *Ophryotrocha sp.* (forurensningstolerant og opportunistisk) og *Capitella capitata* (forurensningsindikerende art) dominerte ved stasjonen. Til sammen utgjorde disse artene 98 % av individene. På grunn av at ikke én art dominerte mer enn 65 % av det totale individtallet, og at det var registrert flere enn 20 arter, ble stasjonen klassifisert med miljøtilstand 1 (etter NS 9410).

HAL-2 (C3):

Det ble registrert 6 356 individer fordelt på 34 arter i de to grabbene på stasjonen. Den forurensningsindikerende flerbørstemarken *Capitella capitata* var dominerende ved stasjonen, med 81 % av individene. Stasjonen ble klassifisert med tilstandsklasse IV, «Dårlig».

HAL-3 (C2):

Ved HAL-3 ble det registrert 941 individer fordelt på 86 arter i de to grabbene. Flerbørstemarken *Paradexiospira (Spirorbides) vitrea* dominerte noe ved stasjonen (26 %). Stasjonen ble klassifisert med tilstandsklasse I, «svært god».

HAL-4 (C1b):

På denne stasjonen ble det registrert 2 192 individer fordelt på 26 arter. Antall individer var over det som regnes som normalt og flerbørstemarkene *Ophryotrocha sp.* (forurensningstolerant og opportunistisk) og *Capitella capitata* (forurensningsindikerende) dominerte noe ved stasjonen (til sammen 69 %). Stasjonen ble klassifisert med miljøtilstand 1, «meget god» (etter NS 9410).

HAL-5 (C4):

Ved HAL-5 ble det registrert 3 052 individer fordelt på 59 arter. Den forurensningstolerante flerbørstemarken *Capitella capitata* var dominerende ved stasjonen, med 67 % av individene. Sammen med den forurensningstolerante og opportunistiske arten *Ophryotrocha sp.* utgjorde disse artene 79 % av individtallet. Stasjonen ble klassifisert med tilstandsklasse III, «moderat».

SØR-REF:

Ved referansestasjonen ble det registrert 571 individer fordelt på 65 arter i de to grabbene. Ingen arter var særlig dominerende ved stasjonen. Stasjonen ble klassifisert med tilstandsklasse II, «god».

Oksygennivå

Oksygeninnholdet ble målt fra overflaten og til like over bunnen ved stasjon HAL-3 (650 meter fra anlegget). Oksygenkonsentrasjonen i overflaten viste 93 %. Den var stabil gjennom hele vannsøylen og viste til slutt 96 % på bunnen. Oksygenmetningen var også stabil gjennom hele vannsøylen og lå på rundt 9 mg/l. Begge ble klassifisert til beste tilstand, 1.

Sensoriske vurderinger og kjemisk analyse

Det ble observert noe lukt i sedimentene både ved HAL-1, HAL-2, HAL-4 og HAL-5. Konsistensen på sedimentet var noe myk på HAL-2.

pH/Eh viste tilstand 1 ved alle stasjonene.

Mengde organisk karbon (nTOC) var relativt lavt ved alle stasjonene unntatt HAL-2, som fikk tilstandsklasse V, dårligste tilstand.

Nivået av sink ga tilstand II på HAL-2, mens de andre stasjonene fikk tilstand I. Nivået av kobber ga tilstand I på alle stasjonene. Verdiene for fosfor og nitrogen var betydelig høyere på HAL-2 enn ved de andre stasjonene.

Sammenligning med tidligere undersøkelser

Ved sammenligning av bynndyrsanalysene utført ved de aktuelle prøvetidspunktene viste resultatene en nedgang i antall arter og en økning i antall individer ved de fleste stasjonene. Ifølge rapporten kan dette tyde på gjødslingseffekt ved stasjonene. Ved HAL-1 og HAL-5 antydes det omfattende endringer i bunndyrssamfunnene fra tidligere år og fram til undersøkelsen i 2017, hvor *Capitella capitata* og *Ophryotroca sp.* var dominerende. Også ved HAL-2 og HAL-4 dominerte *Capitella capitata* stasjonene, både i 2016 og 2017. HAL-3 framsto som naturlig både i 2016 og 2017.

Mengde organisk karbon i sedimentet har vært noenlunde likt ved HAL-1, blitt lavere ved HAL-3, mens det ved HAL-2 har økt. Mengde fosfor i sedimentet har også vært betydelig høyere ved HAL-2 sammenlignet med de øvrige stasjonene.

Totalt viser sammenligningen at stasjonene i anleggssonen og overgangssonen har vært preget av organisk belastning over noe lengre tid, mens stasjonen i ytterkant av overgangssonen framsto som naturlig uten tegn til organisk belastning.

Krav til neste undersøkelse

De samlede resultatene fra C-undersøkelsen setter overgangssonen i tilstandsklasse IV. I hht. NS 9410 fører dette resultatet til krav om at det gjennomføres en ny C-undersøkelse ved neste produksjonssyklus, samt at det utføres alternative undersøkelser for å kartlegge utbredelsen av redusert tilstand.

Vannforekomsten og vannforskriften

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltning* (vannforskriften) beskyttes mot forringelse, forbedres og

gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. § 4.

Vannforskriften § 12 gir åpning for ny aktivitet eller nye inngrep som likevel i en liten grad kan påvirke tilstanden i resipienten negativt. Det kan tillates forringelse fra svært god til god økologisk tilstand forutsatt av visse vilkår er oppfylt.

Virksomheten det her søkes om tillatelse for er vurdert til ikke å komme innunder unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12.

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Frohavet-vest (0321000030-C i vann-nett), som betegnes som åpen eksponert kyst. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha god økologisk tilstand, men med lav pålitelighetsgrad. Kjemisk tilstand til vannforekomsten er ukjent.

Vurdering opp mot naturmangfoldloven

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket og mulige effekter på biologisk mangfold i området.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Anlegget på Hallarøy V er lokalisert i et område som er plassert inne i Froan landskapsvernområde med dyrelivsfredning. Selve anlegget med en liten buffersone rundt er tatt ut av landskapsvernområdet, jf. forskrift om Froan naturreservat, Frøya, sist endret 01.09.2017.

Informasjon om artsmangfoldet i Froan og de viktige verneverdiene i området er velkjent, gjennom en lang verneprosess og endringer av verneområdet i 2017. Froan er et stort og delvis urørt økosystem, som er et viktig leve-, hekke-, myte- og yngleområde for bl.a. fugl, sel og pattedyr. Nærmere 50 fuglearter hekker i til dels meget store antall, bl.a. har Froan landets største hekkebestand av storskarv. Froan har også veldig stor betydning for mytende andefugl og er en viktig rasteplass for fugler på vår- og høsttrekket. Over 175 fuglearter er registrert i området.

I Froan finnes også et rikt marint artsmangfold. Her finnes store skjellsandforekomster, tareskoger og kamskjellforekomster, som er viktige leveområder for en rekke marine arter. Området er også et kjerneområde for sel. Trolig er omtrent halvparten av den forplantningsdyktige norske havertbestanden samlet i Froan. Det er kasteplasser for både steinkobbe og havert innenfor verneområdene. Flere hvalarter er registrert i området og oter er vanlig.

Froan er også et internasjonalt viktig våtmarksområde med Ramsar-status.

Det omsøkte anlegget ligger rett over og omgitt av et område med svært viktige større skjellsand- og kamskjellforekomster. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på bunnfauna, og fungerer som gyte- og oppvekstområde for flere fiskearter. Store kamskjellforekomster representerer en naturtype med sterk kobling mellom miljøet i vannsøylen og produksjon på bunnen. Forekomstene av stort kamskjell er hardt beskattet og er derfor viktig å forvalte riktig.

I 2016 kom en rapport fra Havforskningsinstituttet med kunnskapsstatus om effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, rødlista habitat og arter. Effekter på kamskjellforekomster og skjellsandområder er også omtalt i denne rapporten. De viser her til at det ikke finnes informasjon om i hvilken grad naturlige forekomster av stort kamskjell påvirkes av utslipp fra oppdrettsanlegg. Det er derfor stor kunnskapsmangel på hvilke effekter akvakultur kan ha både på skjellsand- og på kamskjellforekomstene, men forskning viser at kamskjellarver er sårbare for endringer i vannkvaliteten.

Fylkesmannen har kunnskap om at det er svært viktige forekomster av naturmangfold i området og at bunnorganismer er viktige for det rike fugle- og dyrelivet.

Samtidig har vi kunnskap om at anlegget allerede i dag har negative forurensningsmessige effekter også utenfor anleggssonen og inn i viktige områder for naturmangfold. Dette er områder som også har status som Ramsar-område og landskapsvern med dyrelivsfredning.

Vi har også kunnskap om at økt biomasseproduksjon fører til økte utslipp, og at dette området topografisk ligger slik til at det er sannsynlig med opphopning av organisk materiale i sedimentene. Vi har også kunnskap om at store utslipp i begrensede resipienter gir nedgang i artsmangfold i sedimentene og en endring av dyrelivet mot dominans av forurensningstolerante arter.

Fylkesmannen vurderer det slik at kunnskapen vi allerede har i dag om de negative forurensningsmessige effektene av det eksisterende anlegget er nok til å konkludere med at søknaden om utviding av produksjonen må avslås.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Det finnes svært viktig naturmangfold i området, noe som tilsier at føre-var-prinsippet skal tillegges vekt.

Fylkesmannen kan ikke se at SalMar Farming AS i denne saken har lagt fram kunnskap som tilsier at lokaliteten og den nærliggende resipienten over tid tåler en produksjon som tilsvarer en økning i MTB fra 2 340 tonn til 5 460 tonn (over en dobling av MTB). Samtidig mener vi at kunnskapsgrunnlaget om effektene av nåværende produksjon er godt nok til å avslå søknaden. Vi har derfor tillagt føre-var-prinsippet noe, men begrenset vekt.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

Vi er usikre på økosystemeffektene av utslipp av organisk materiale og kjemikalier fra flere akvakulturanlegg innenfor noen kilometers omkrets.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

I dette tilfellet bør bedriften vurdere om det allerede ved eksisterende drift bør gjøres tiltak for å minske effektene på naturmangfoldet i området.

§ 12 – det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal til enhver tid tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Bedriften plikter å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader og skal benytte best tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Statlige føringer

Endringer av forskrift om Froan naturreservat, Frøya ble vedtatt ved kongelig resolusjon 01.09.2017. I denne ble det vedtatt at det området som ble tatt ut av landskapsvernområdet ved Hallarøy V skulle være 0,1 km² større enn det oppdrettsområdet det drives oppdrett på i dag, slik at det kunne gis noe rom for fornying og modernisering av metoder og utstyr.

Fylkesmannen kan ikke se at det i Kongelig resolusjon er lagt noen føringer om at det må tillates økt produksjon på lokaliteten Hallarøy V. Vi konkluderer derfor med at søknaden skal vurderes etter forurensningsloven på normal måte.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget viser at overgangssonen allerede er negativt belastet med den produksjonen som foregår på anlegget i dag. Fylkesmannen aksepterer som regel at det er litt dårligere forhold rett under anlegget og delvis i nærsonen til anlegget, men har lavere toleranse for negative effekter utover i resipienten.

Omsøkt biomasseøkning tilsvarer en mer enn dobling av MTB i forhold til dagens drift. Vi kan derfor anta at forurensningsbelastningen på sedimentmiljøet i overgangssonen rundt anlegget vil øke tilsvarende. Ut fra de topografiske forholdene ser overgangssonen ut til å være områder der det kan hope seg opp en del organisk materiale.

Når Fylkesmannen vurderer om vi kan gi tillatelse til økt produksjon, forutsetter vi i utgangspunktet at lokaliteten og påvirkningsområdet skal tåle denne belastningen over en rekke år under normale driftsregimer og normal brakkleggingstid.

C-undersøkelsene viser tydelige tegn til organisk belastning i overgangssonen, der forurensningsindikerende arter dominerer. I tillegg har det vært en nedgang i antall arter og en økning i antall individer ved de fleste stasjonene. Dette kan tyde på en gjødslingseffekt ved stasjonene. Fylkesmannen kan ikke se at SalMar Farming AS i denne saken har lagt fram kunnskap som tilsier at lokaliteten og den nærliggende resipienten over tid vil tåle en produksjon som tilsvarer en økning i MTB fra 2 340 tonn (3 konsesjoner) til 5 460 tonn (7 konsesjoner).

Fylkesmannen skal ved avgjørelsen legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. I følge søknaden har SalMar Farming AS behov for gode lokaliteter for å oppfylle krav til Grønne konsesjoner, og bedriften mener at Froan er et meget godt biologisk og miljømessig område for oppdrett av laks. Bedriften skisserer at de

ønsker å flytte produksjon fra andre lokaliteter og utover til Froan. Økt produksjon på Hallarøy V og Sørøyflesa vil derfor motsvares av redusert produksjon andre steder i selskapet.

Fylkesmannen kan ikke se at en flytting av konsesjonsbiomasse fra andre oppdrettslokaliteter og ut til Froan har stor samfunnsmessige nytteverdi. Ut fra vårt syn er Hallarøy V en lokalitet som topografisk og forurensningsmessig har en begrenset resipientkapasitet.

Av hensyn til det nasjonalt- og internasjonalt viktige naturmangfoldet i Froan, mener vi at ulempene med en forurensningsmessig negativ belastning og negativ endring av artsmangfoldet i sedimentene i verne- og Ramsarområdet langt overstiger den samfunnsmessige nytteverdien av at SalMar Farming AS får flytte biomasse fra andre lokaliteter og ut til dette området.

Med bakgrunn i dette finner Fylkesmannen at vi må avslå søknaden om utviding på lokaliteten Hallarøy V.

Varsel om gebyr

I henhold til forskrift om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, skal Fylkesmannen ta gebyr for behandling av søknader og kontroll/tilsyn etter forurensningsloven.

På bakgrunn av opplysninger som bedriftene har gitt i søknaden, samt tidsbruk på søknaden, vurderer Fylkesmannen å plassere arbeidet med søknaden under gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften §§ 39-4. Det betyr at bedriften må betale et gebyr på kr. 26 200,- for saksbehandlingen.

Eventuelle kommentarer til dette varselet kan sendes Fylkesmannen **innen 2 uker** etter at dette brevet er mottatt. Hvis vi ikke mottar noen kommentarer til varselet innen 2 uker, vil vi fatte vedtak om gebyr.

Faktura med innbetalingsblankett til bedriften vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra underretning om vedtaket er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
direktør
Klima- og miljøavdelingen

Marit Lorvik
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Likelydende brev til:				
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER	
SalMar Farming AS	Industriveien 51	7266	KVERVA	
Kopi til:				
Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag	Sandgata 20	7012	TRONDHEIM	
Mattilsynet region Midt	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL	
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA	